

3 de Maig de 2016

Manifest per una llibertat de premsa de totes i tots

Aquest any, en la celebració del “Dia Mundial de la Llibertat de Premsa”, volem reivindicar que la llibertat de premsa és un dret humà que entronca amb la llibertat d'expressió i d'opinió, tots dos emparats dins del Dret a la Informació i la Comunicació.

Un dret de les persones que, pel seu caràcter de fonamental i universal, és propietat de la ciutadania i que, pel mateix, abans que als mitjans de comunicació o als i les comunicadores pertany a cadascuna de les dones i homes que habiten el planeta.

Com estableix l'Article 19 de la Declaració Universal de Drets Humans «*Tot individu té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; aquest dret inclou el de no ser molestat a causa de les seves opinions, el d'investigar i rebre informacions i opinions, i el de difondre-les, sense limitació de fronteres, per qualsevol mitjà d'expressió*».

Com també estableix el Codi Deontològic Europeu de la Professi3 Periodística de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, aprovat el 1993, «*som els ciutadans als qui correspon el dret d'exigir que la informació que es dona des del periodisme es realitzi amb veracitat en les notícies i honestat en les opinions sense ingerències exteriors, tant dels poders públics com dels sectors privats*».

És evident que no és aquesta la realitat que vivim ni a Catalunya ni a l'Estat espanyol; més aviat, i com ho demostren constantment els estudis i recerques dels organismes independents, la ciutadania se sent defraudada pel tractament de la informació que fan els grans grups mediàtics, que prevariquen, incomplint la seva funció social d'informar amb veracitat i rigor.

A més a més, la ciutadania tampoc no pot fer ús del dret a la llibertat d'expressió de forma directa i efectiva, ja que no té un accés regulat als mitjans de comunicació i es veu limitada per l'Administració a l'hora d'impulsar els seus propis mitjans de comunicació.

La llei espanyola de l'audiovisual vigent només satisfà els interessos de les patronals del sector i fomenta la concentració de mitjans. En canvi posa límits estrets a la llibertat de premsa quan els qui pretenen exercir-la no responen a l'estricta patró marcat per les empreses comercials.

La ciutadania organitzada no pot comptar amb mitjans propis perquè transcorreguts 15 anys des de l'aprovació de la Llei General de Comunicació Audiovisual, tant l'Administració central com les autonòmiques, traint la mateixa llei, no compleixen amb l'adjudicació de freqüències a ràdios comunitàries i, fins i tot, posen dificultats a les que ja existeixen, quan no les sancionen o les tanquen i els confisquen els seus equips.

Mentrestant, emparats en aquesta llei, elaborada al dictat de les grans empreses audiovisuals, es consolida una concentració de ràdios i televisions en unes poques mans que amb el seu pes silencien la resta de veus de la societat. Això passa al mateix temps que totes les autoritats internacionals independents proclamen que el perill més gran per a la llibertat d'expressió i d'informació és la concentració en la propietat dels mitjans, que fomenta el discurs únic i atempta contra la diversitat cultural dels pobles.

A més, les i els informadors veuen com cada dia es vulnera més el seu dret a informar, en una escalada impulsada des del Govern central i ben acceptada per les administracions autonòmiques, que ha culminat amb l'entrada en vigor de la *Llei Mordassa*. Aquesta atrocitat jurídica, aprovada amb el rebuig de les organitzacions ciutadanes i professionals, ja ha començat a mostrar quines eren les intencions dels qui van impulsar aquesta barbaritat democràtica. Ja s'han produït les primeres denúncies i sancions contra comunicadors pel simple fet de registrar

accions de les forces de seguretat, en compliment del seu deure social d'informar.

En concordança amb aquesta dinàmica repressiva, les forces reaccionàries del Parlament Europeu donen suport a una nova directiva europea sobre els “secrets comercials” que ignorant els drets estatals, pretén impedir que s'investiguin les grans corporacions empresarials que s'amaguen en la seva opacitat. Fins i tot, volen sancionar els qui filtrin dades d'aquestes corporacions que, per la seva rellevància, són d'innegable interès públic.

La informació és propietat de la ciutadania, subjecte tant del dret a rebre com d'emetre informació. Per tant, fem una crida al conjunt dels moviments socials a crear els seus propis canals d'informació amb la finalitat de crear una xarxa plural informativa, nascuda de la voluntat ciutadana, que garanteixi que tot sigui públic, que res quedi ocult o sigui manipulat per l'interès de les persones propietàries dels mitjans, que s'han apropiat de la informació i pretenen seguir monopolitzant la capacitat d'informar. I fem una crida a les administracions que si volen ser democràtiques, contribueixin a la democratització de la informació facilitant la creació d'aquesta ‘xarxa ciutadana informativa’.

Per fer realitat les llibertats de premsa i d'expressió, enteses avui ja com un dret humà essencial de les persones, que garanteixin a la ciutadania l'exercici del seu Dret a la Informació i la Comunicació, ha d'existir:

- Un entorn jurídic i normatiu que permeti el sorgiment i desenvolupament d'un sector mediàtic obert i pluralista.
- Voluntat política de garantir per llei l'accés a la informació d'interès públic.
- Que la ciutadania tingui el coneixement necessari dels mitjans de comunicació per analitzar de forma crítica la informació que rep i per responsabilitzar a aquests mitjans de les seves accions.
- Que els mitjans i les professionals del periodisme compleixin amb els criteris ètics i professionals plantejats per les persones expertes, i que constitueixen la infraestructura fonamental en la qual la llibertat d'expressió pot prevaler.

Considerem per tant que en aquest nou “Dia Mundial de la Llibertat de Premsa”; només hi ha lloc per a una celebració reivindicativa en la qual exigim:

- 1.– El ple reconeixement de la informació i de la comunicació com a drets fonamentals i universals de la ciutadania que permeti la llibertat d'informació en l'exercici de la professió i que eviti caure en prejudicis classistes, racistes, sexistes i etnocèntrics.
- 2.– L'existència d'una autoritat independent triada per la ciutadania d'entre les i els professionals que es presentin, que faciliti fer efectiu el dret a rebre i emetre informació honesta, veraç i plural sobre els fets que es produeixen a l'espai públic. Vetllarà i disposarà de capacitat sancionadora, perquè la informació no es manipuli, ni se censure o s'amagui, a benefici dels propietaris dels mitjans, privats o públics. I per què l'exercici de la professió es faci de forma digna tant pel que fa a les condicions laborals com professionals.
- 3.– Que totes les administracions compleixin les normatives legals vigents per al ple funcionament dels mitjans del Tercer Sector de la Comunicació. Tot i així calen reformes en la legislació per eliminar aquells aspectes que encara limiten el seu desenvolupament.
- 4.– Que es derogui de manera immediata la vigent Llei de Protecció de la Seguretat Ciutadana, més coneguda per *Llei Mordassa*.
- 5.– Que els partits polítics es comprometin a promoure normatives que impedeixin la concentració mediàtica.

3 de maig de 2016.

Entitats adherides al manifest: Associació Catalana de Juristes Demòcrates (ACJD), Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya (AADPC), Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC), Col·lectiu de Dibuixants de Premsa, Comissions Obreres de Catalunya (CCOO), CONFAVC, GAMAG-Europe, Món Comunicació amb visió de gènere, Sindicat de Periodistes de Catalunya / *Sindicat de Professionals de la Comunicació* (SPC), Solidaritat i Comunicació (SICOM), el Màster i la Càtedra Gènere i Comunicació de la UAB, Unió General de Treballadors de Catalunya (UGT) i la Xarxa Internacional de Dones Periodistes i Comunicadores (XIDPIC).